บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย และปรากฏผลการวิจัยโดยผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลดังนี้

Σ	แทน	ผลรวม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าวิกฤต ใน t – distribution
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและทดลองใช้มาเป็นลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับเวลาในการดำเนินการ และนำมาวิเคราะห์เป็นลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์หาคุณภาพของสื่อประสม
2. วิเคราะห์หาคุณภาพและประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม
3. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

4. วิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

5. วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียน ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการพัฒนาสื่อประสม

1.1 สื่อประสม

ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อประสม จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ สื่อนำเสนอ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สื่อภาพเคลื่อนไหว และ สื่อมัลติพ้อยท์ โดยสื่อแต่ละชนิดประกอบ ด้วยเนื้อหา 7 เรื่อง คือ 1) ภาษาคอมพิวเตอร์กับการพัฒนาโปรแกรม 2) ขั้นตอนวิธีกับการแก้ปัญหา 3) การเขียนผังงาน 4) การเขียนรหัสเทียม 5) การทำงานแบบลำดับ 6) การทำงานแบบมีทางเลือก และ 7) การทำงานแบบมีทำซ้ำ ซึ่งสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นเน้นการใช้รูปภาพ ตัวอักษร ภาพเคลื่อนไหวที่เร้าความสนใจให้แก่ผู้เรียน ดังแสดงในภาคผนวก ค หน้า 144

1.2 ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของสื่อประสม

ผู้วิจัยนำสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพสื่อตามโครงการ RMU-eDL ของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการประเมิน ดังตารางที่ 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 5 ผลการประเมินคุณภาพสื่อประสม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1. ด้านสื่อนำเสนอ (PowerPoint)	**4.48**	**0.50**	**มาก**
2.1 ความเหมาะสมของการนำเสนอชื่อเรื่อง หัวข้อหลัก หัวข้อรอง	4.51	0.50	มากที่สุด
2.2 ความเหมาะสมของการลำดับการนำเสนอเนื้อหา	4.49	0.50	มาก
2.3 ความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบในหน้าจอ	4.43	0.50	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
2. ด้านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook)	**4.56**	**0.51**	**มากที่สุด**
3.1 ความเหมาะสมของกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	4.71	0.51	มากที่สุด
3.2 ความเหมาะสมของการเชื่อมโยง	4.51	0.51	มากที่สุด
3.3 ความเหมาะสมของแบบทดสอบ	4.51	0.51	มากที่สุด
3.4 ความเหมาะสมของการจัดวางองค์ประกอบในหน้าจอ	4.51	0.50	มากที่สุด
3. ด้านสื่อมัลติพอยต์ (Multipoint)	**4.51**	**0.50**	**มากที่สุด**
4.1 ความเหมาะสมของกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	4.57	0.50	มากที่สุด
4.2 ความเหมาะสมของการมีปฏิสัมพันธ์แต่ละกิจกรรม	4.49	0.50	มาก
4.3 ความเหมาะสมของแบบทดสอบ	4.51	0.51	มากที่สุด
4.4 ความเหมาะสมของการจัดวางองค์ประกอบในหน้าจอ	4.49	0.51	มาก
4. ด้านสื่อภาพเคลื่อนไหว (Flash)	**4.48**	**0.51**	**มาก**
5.1 ความเหมาะสมของการนำเสนอเนื้อหา	4.51	0.51	มากที่สุด
5.2 ความเหมาะสมของการความคุมหน้าจอ	4.37	0.52	มาก
5.3 ความเหมาะสมของของแบบทดสอบ	4.49	0.50	มาก
5.4 ความเหมาะสมของการจัดวางองค์ประกอบในหน้าจอ	4.54	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า จากการประเมินสื่อประสม เรื่อง หลักการเขียนโปรแกรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ด้านสื่อนำเสนอ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นโดยรวมในระดับเหมาะสมมาก โดยค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.48 และค่า S.D. เท่ากับ 0.50 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด โดยค่า $\bar{X}$ มีค่าระหว่าง 4.43-4.51

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ด้านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นโดยรวมในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด โดยค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.51 และค่า S.D. เท่ากับ 0.50 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด โดยค่า $\bar{X}$ มีค่าระหว่าง 4.51-4.71

ด้านสื่อมัลติพอยต์ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นโดยรวมในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.51 และค่า S.D. เท่ากับ 0.50 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด โดยค่า $\bar{X}$ มีค่าระหว่าง 4.49-4.57

ด้านสื่อภาพเคลื่อนไหว ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นโดยรวมในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.48 และค่า S.D. เท่ากับ 0.51 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด โดยค่า $\bar{X}$ มีค่าระหว่าง 4.37-4.54

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

2.1 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

2.1.1 หลักการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้

ผู้วิจัยนำสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น มาประกอบในขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ที่ปรับปรุงมาจากขั้นตอนของ การจัดกิจกรรมแบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน และการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบการสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับปัญหาการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ของโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ได้รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยขั้นตอนกิจกรรม 11 ขั้น ได้แก่ ขั้นทดสอบก่อนเรียน ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นแบ่งกลุ่มผู้เรียน ขั้นศึกษาสถานการณ์ปัญหา ขั้นทำความเข้าใจปัญหา ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นสังเคราะห์ความรู้ ขั้นสรุปและประเมินค่าคำตอบ ขั้นนำเสนอและประเมินผล ขั้นประยุกต์ใช้ และขั้นทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีคุณลักษณะของผู้เรียนและผู้สอน รายละเอียดแสดงดังแผนภูมิที่ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

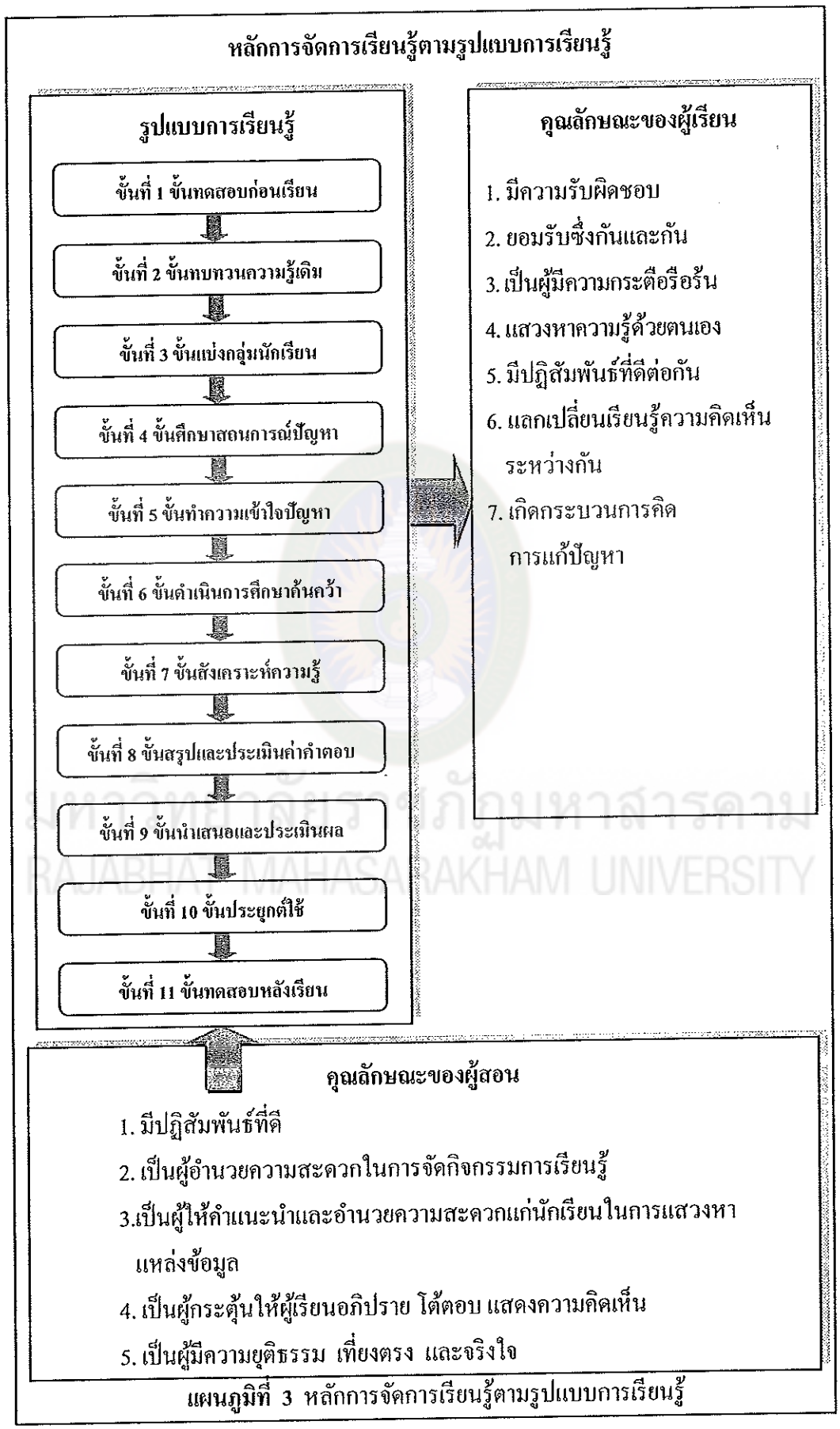

แผนภูมิที่ 3 หลักการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1) ตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้เรียน

1.1) ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจ

1.2) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

1.3) ปรับทัศนคติในบทบาทหน้าที่และการเรียนรู้ของตนเอง

1.4) ศึกษาความรู้จากสื่อประสมที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง และสามารถอภิปรายความรู้ที่ศึกษาได้

1.5) ให้ความช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่มและต่างกลุ่ม แบ่งปันสิ่งที่ดีให้แก่สมาชิก

1.6) อภิปรายหรือระดมความคิดเห็นร่วมกัน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 1.7) วางแผนการแก้ปัญหาร่วมกัน

2) ตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้สอน

2.1) ผู้สอนกระตุ้นชักจูง โน้มน้าวให้ผู้เรียนมีความสนใจอยากค้นคว้าหาความรู้ สนทนา ซักถาม และทบทวนประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

2.2) ผู้สอนต้องจัดหาสื่อประสมและจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ร่วมกัน วางแผนการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานอย่างสร้างสรรค์

2.3) ผู้สอนมีการให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการแสวงหาแหล่งข้อมูล การศึกษาข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.4) ผู้สอนต้องนำผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวที่จะเรียนอย่างลึกซึ้ง หลีกเลี่ยงการให้ความเห็นต่อการอภิปรายของผู้เรียนที่ผิดหรือถูก เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนอภิปราย โต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และ พยายามไม่ให้การอภิปรายเป็นการโต้ตอบกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

2.5) ผู้สอนแสวงหาความรู้ วิทยาการใหม่อยู่เสมอ กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ติดตามข่าวสาร และทันเหตุการณ์

2.1.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมของรูปแบบการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนกิจกรรม 11 ขั้น ดังแผนภูมิที่ 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
RAJABHAT PHRANAKHON SI AYUTTHAYA UNIVERSITY

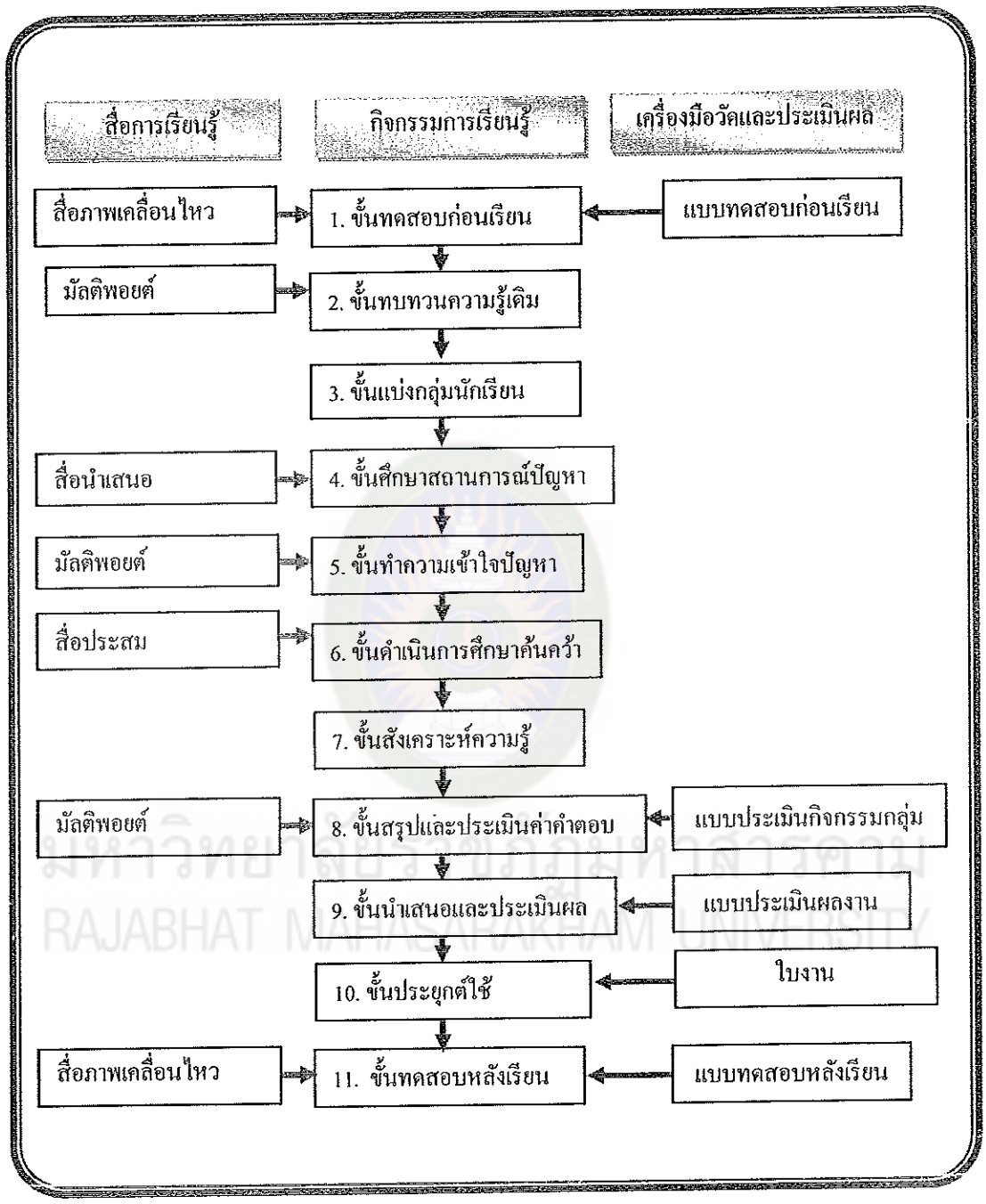

แผนภูมิที่ 4 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

จากแผนภูมิที่ 4 ประกอบด้วยขั้นตอนกิจกรรม 11 ขั้น ได้แก่ ขั้นทดสอบก่อนเรียน ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นแบ่งกลุ่มผู้เรียน ขั้นศึกษาสถานการณ์ปัญหา ขั้นทำความเข้าใจ

ปัญหา ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นสังเคราะห์ความรู้ ขั้นสรุปและประเมินค่าคำตอบ ขั้นนำเสนอและประเมินผล ขั้นประยุกต์ใช้ และขั้นทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ขั้นทดสอบก่อนเรียน มีจุดประสงค์ เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนการเรียนรู้

2) ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการเตรียมพร้อมให้กับผู้เรียนโดยการทบทวนความรู้เดิม เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ใหม่ โดยผู้เรียนร่วมกันตอบคำถามจากสื่อมัลติพอยต์

3) ขั้นแบ่งกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 4 คน คละความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน โดยยึดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2553 ดูจากเอกสาร บฟ.5 โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม

4) ขั้นศึกษาสถานการณ์ปัญหา ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหากระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียนได้

5) ขั้นทำความเข้าใจปัญหา กลุ่มจะต้องทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

6) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนและแบ่งเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อย ๆ และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ โดยให้ผู้เรียนอ่อนเป็นคนเลือกก่อนและดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น

7) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายผลและสังเคราะห์ความรู้ที่ได้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

8) ขั้นสรุปและประเมินค่าคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเองและประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมอีกครั้ง โดยครูนำสื่อมัลติพอยต์มาช่วยในการให้ข้อคำถามที่ช่วยให้ผู้เรียนสรุปและประเมินค่าคำตอบของกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

9) ขั้นนำเสนอและประเมินผล ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอ เป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ครูประเมินผลการเรียนรู้และทักษะกระบวนการ

10) ขั้นประยุกต์ใช้ ผู้เรียนทั้งหมดวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับผลงานที่แต่ละกลุ่มได้นำเสนอ รวมทั้งรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อการปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น และการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

11) ขั้นทดสอบหลังเรียน มีจุดประสงค์เพื่อทดสอบความรู้ของผู้เรียนหลังจากเรียนเนื้อหาแล้ว

2.1.3 ความเหมาะสมของขั้นตอนในการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

ขั้นที่ 1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียน

กิจกรรม

ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนประจำเรื่องย่อย

สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อภาพเคลื่อนไหวที่นำเสนอแบบทดสอบก่อนเรียน

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

มีคะแนนทดสอบก่อนเรียน

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. จัดเตรียมแบบทดสอบก่อนเรียน (สื่อภาพเคลื่อนไหว)
2. สนทนา ซักถาม กระตุ้นความสนใจ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นทบทวนความรู้เดิม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน
2. เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่
3. เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
4. เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิจกรรม

1. ผู้เรียนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้จากสื่อประสม (สื่อภาพเคลื่อนไหว)
2. ผู้เรียนร่วมกันตอบคำถามจากสื่อประสม (มัลติพอยต์)
3. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ สื่อภาพเคลื่อนไหวที่นำเสนอเนื้อหา และ มัลติพอยต์

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. ได้รับทราบจุดประสงค์การเรียนรู้
2. เห็นภาพรวมของเรื่องที่จะศึกษา
3. กล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออก

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. จัดเตรียมสื่อประสม (สื่อภาพเคลื่อนไหว และ สื่อมัลติพอยต์)
2. สนทนา ซักถาม กระตุ้นความสนใจ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน
3. เป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมในการใช้งานสื่อมัลติพ้อยท์

ขั้นที่ 3 ขั้นแบ่งกลุ่มนักเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียน คละความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน จำนวน 4 คน

กิจกรรม

ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม และกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ไม่มีการใช้สื่อการเรียนรู้

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม
2. กล้าแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขั้นที่ 4 ขั้นศึกษาสถานการณ์ปัญหา

วัตถุประสงค์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและมองเห็นปัญหา

กิจกรรม

ผู้เรียนศึกษาสถานการณ์ปัญหาจากสื่อประสม

สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อประสม (สื่อนำเสนอ)

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. ศึกษาสถานการณ์ปัญหา
2. แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย
3. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำในการใช้สื่อประสม
2. จัดเตรียมสถานการณ์ปัญหา (สื่อนำเสนอ)

ขั้นที่ 5 ขั้นทำความเข้าใจปัญหา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้แต่ละกลุ่มทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้

กิจกรรม

1. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการแก้ปัญหา

สื่อการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ไม่มีการใช้สื่อการเรียนรู้

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม
2. ตั้งคำถามในประเด็นที่อยากรู้
3. อธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้
4. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา
5. กล้าแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำ

2. กระตุ้นผู้เรียนด้วยข้อคำถามที่กระตุ้นผู้เรียนให้เข้าใจในสถานการณ์ปัญหาชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 6 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วัตถุประสงค์ เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากสื่อประสม

กิจกรรม

1. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อประสม ซึ่งประกอบด้วย สื่อนำเสนอ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมัลติพ้อยท์ และสื่อภาพเคลื่อนไหว

สื่อการเรียนรู้ สื่อประสม ซึ่งประกอบด้วย สื่อนำเสนอ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมัลติพ้อยท์ และสื่อภาพเคลื่อนไหว

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม
2. แบ่งหน้าที่ในการทำงาน
3. แต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดเป้าหมายในเรียนศึกษาค้นคว้า
4. ศึกษาค้นคว้าตามประเด็นที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำ

2. จัดเตรียมสื่อประสม ซึ่งประกอบด้วย สื่อนำเสนอ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมัลติพ้อยท์ และสื่อภาพเคลื่อนไหว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขั้นที่ 7 ขั้นสังเคราะห์ความรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้แต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยน และอภิปรายผลร่วมกัน

กิจกรรม

ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ไม่มีการใช้สื่อการเรียนรู้

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม
2. นำเสนอความรู้ที่ศึกษา ภายในกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งที่แต่ละคนศึกษา
4. กล้าแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกลุ่ม

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำ
2. กระตุ้นผู้เรียนด้วยข้อคำถามที่กระตุ้นผู้เรียนให้เข้าใจในสิ่งที่ศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 8 ขั้นสรุปและประเมินค่าคำตอบ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา

กิจกรรม

ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ สื่อประสม (มัลติพอยต์)

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม
2. แต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่ม
3. ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมอีกครั้ง
4. แต่ละกลุ่มเลือกรูปแบบวิธีนำเสนอผลงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำ
2. กระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้เกิดแนวทางในการนำเสนอผลงาน
3. จัดเตรียมสื่อประสม (มัลติพอยต์)
4. เป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมในการใช้งานสื่อมัลติพ้อยท์
5. จัดเตรียมแบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 9 ขั้นนำเสนอและประเมินผล

วัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอและประเมินผลงานของแต่ละกลุ่ม

กิจกรรม

ผู้เรียนนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่ม และผู้สอน

สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ ผลงานของกลุ่มที่นำเสนอ

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. นำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มหรือแลกเปลี่ยนความรู้กับครูผู้สอน
2. กล้าแสดงความคิดเห็น
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. เป็นผู้ประเมินผลงานและให้คำแนะนำ
2. สรุปองค์ความรู้หรือขั้นตอนที่เป็นข้อสงสัย
3. จัดเตรียมแบบประเมินกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 10 ขั้นประยุกต์ใช้

วัตถุประสงค์ เพื่อประยุกต์ใช้ความรู้ที่ศึกษามา

กิจกรรม

ผู้เรียนทำใบงาน พร้อมกับแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ

สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อประสมทั้ง 4 ชนิด ประกอบด้วย สื่อนำเสนอ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมัลติพ้อยท์ และสื่อภาพเคลื่อนไหว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

1. มีคะแนนจากใบงาน
2. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. เลือกใช้สื่อประสมได้ตามความสนใจและความถนัด

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำในการใช้สื่อประสม
2. จัดเตรียมสื่อประสมทั้ง 4 ชนิด ประกอบด้วย สื่อนำเสนอ (Powerpoint) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook) สื่อมัลติพ้อยท์ (Multipoint) และสื่อภาพเคลื่อนไหว (Flash)
3. จัดเตรียมใบงาน

ขั้นที่ 11 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อทดสอบความรู้ของผู้เรียนหลังการเรียนรู้

กิจกรรม

ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนประจำเรื่องย่อย

สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อภาพเคลื่อนไหวที่นำเสนอแบบทดสอบหลังเรียน

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้เรียน

มีคะแนนทดสอบหลังเรียน

ตัวชี้วัดกิจกรรมของผู้สอน

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้คำแนะนำในการใช้สื่อประสม
2. จัดเตรียมแบบทดสอบหลังเรียน (สื่อภาพเคลื่อนไหว)

2.2 ผลการหาคุณภาพของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

ผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพโดยใช้แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการประเมิน ดังตารางที่ 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 6 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
2. ขั้นทบทวนความรู้เดิม	4.20	0.45	เหมาะสมมาก
3. ขั้นแบ่งกลุ่มผู้เรียน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4. ขั้นศึกษาสถานการณ์ปัญหา	4.00	0.71	เหมาะสมมาก
5. ขั้นทำความเข้าใจปัญหา	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
6.ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
7. ขั้นสังเคราะห์ความรู้	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
8. ขั้นสรุปและประเมินค่าคำตอบ	4.20	0.45	เหมาะสมมาก
9. ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
10. ขั้นประยุกต์ใช้	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
11. ขั้นทดสอบหลังเรียน	4.40	0.55	เหมาะสมมาก
โดยรวม	**4.35**	**0.67**	**เหมาะสมมาก**

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า จากการประเมินคุณภาพรูปแบบการเรียนรู้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นโดยรวมในระดับเหมาะสมมาก โดยค่า $\bar{X}$ เท่ากับ 4.35 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.67 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในระดับเหมาะสมมากถึงที่สุด โดยค่า $\bar{X}$ อยู่ระหว่าง 4.00 – 4.80 และค่า S.D. มีค่าระหว่าง 0.45 – 0.89

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.3 ผลการหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบในขั้นการประเมินผลของรูปแบบการเรียนรู้ จำนวน 7 เรื่อง และคะแนนหลังเรียนมาคำนวณเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 ผลการประเมิน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการประเมินประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2

เกณฑ์	E1 (คะแนนระหว่างเรียน)							E2
เล่มที่	1	2	3	4	5	6	7	(คะแนนหลังเรียน)
คะแนน	341	358	356	355	359	352	346	1436
รวม	2467							
เฉลี่ย	56.07							32.64
ร้อยละ	**80.10**							**81.59**

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 80.60/81.59 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ รายละเอียดดังภาคผนวก จ หน้า 188

3. ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล

ผู้วิจัยนำคะแนนรวมก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองจำนวน 44 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผล ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล

จำนวนนักเรียน	คะแนน			ค่า E.I.	ค่าร้อยละ
	เต็ม	รวมก่อนเรียน	รวมหลังเรียน		
44	40	620	1436	0.7698	76.98

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.7698 คิดเป็นร้อยละ 76.98 หมายถึง มีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 76.98 หลังจากที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น

4. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ผู้วิจัยนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองมาคำนวณค่าสถิติ t-test (dependent) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สถิติ t
ก่อนเรียน	44	14.09	2.22	63.59
หลังเรียน	44	32.64	1.31	df = 43

จากตารางที่ 9 ค่า t ที่คำนวณได้มีค่า 63.59 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า $t_{\text{ตาราง}, 43, 0.05}$ (1.697) ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังภาคผนวก ช หน้า 194

5. ผลการสอบถามความพึงพอใจ

หลังจากเรียนเนื้อหาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมแล้ว ผู้วิจัยประเมินความพึงพอใจโดยใช้สอบถามที่พัฒนาขึ้น ผลการสอบถามดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	การแปลความหมาย
1. สื่อประสมมีความน่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้	**4.45**	**0.65**	**พึงพอใจมาก**
1.1 เลือกเนื้อหาในการเรียนรู้ได้ตามความต้องการ	4.46	0.64	พึงพอใจมาก
1.2 สามารถทบทวนเนื้อหาได้จากสื่อประสม	4.44	0.66	พึงพอใจมาก
2. ผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน	**4.41**	**0.54**	**พึงพอใจมาก**
2.1 เมื่อผู้เรียนเป็นผู้นำ นักเรียนสามารถพากลุ่มไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้	4.41	0.54	พึงพอใจมาก
2.2 เมื่อผู้เรียนเป็นผู้ตาม นักเรียนทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจ และให้ความร่วมมือกับกลุ่มเป็นอย่างดี	4.41	0.54	พึงพอใจมาก
3. ผู้เรียนศึกษาความรู้จากสื่อประสมที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง และสามารถอภิปรายความรู้ที่ศึกษาได้	4.42	0.61	พึงพอใจมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	การแปลความหมาย
4. ผู้เรียนให้ความช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่มและต่างกลุ่ม แบ่งปันสิ่งที่ดีให้แก่สมาชิก	4.36	0.64	**พึงพอใจมาก**
4.1 ผู้เรียนให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก่สมาชิกในกลุ่ม	4.36	0.64	พึงพอใจมาก
4.2 ผู้เรียนให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเพื่อนต่างกลุ่ม	4.36	0.64	พึงพอใจมาก
5. ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือระดมความคิดเห็นร่วมกัน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	4.33	0.56	พึงพอใจมาก
โดยรวม	**4.40**	**0.60**	**พึงพอใจมาก**

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวม เฉลี่ย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านสื่อประสมมีความน่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.45, S.D. = 0.65)

ด้านผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.41, S.D. = 0.54)

ด้านผู้เรียนศึกษาความรู้จากสื่อประสมที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง และสามารถอภิปรายความรู้ที่ศึกษาได้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.42, S.D. = 0.61)

ด้านผู้เรียนให้ความช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่มและต่างกลุ่ม แบ่งปันสิ่งที่ดีให้แก่สมาชิก ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.36, S.D. = 0.64)

ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือระดมความคิดเห็นร่วมกัน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.33, S.D. = 0.56)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY